

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ 2^ο

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ - Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

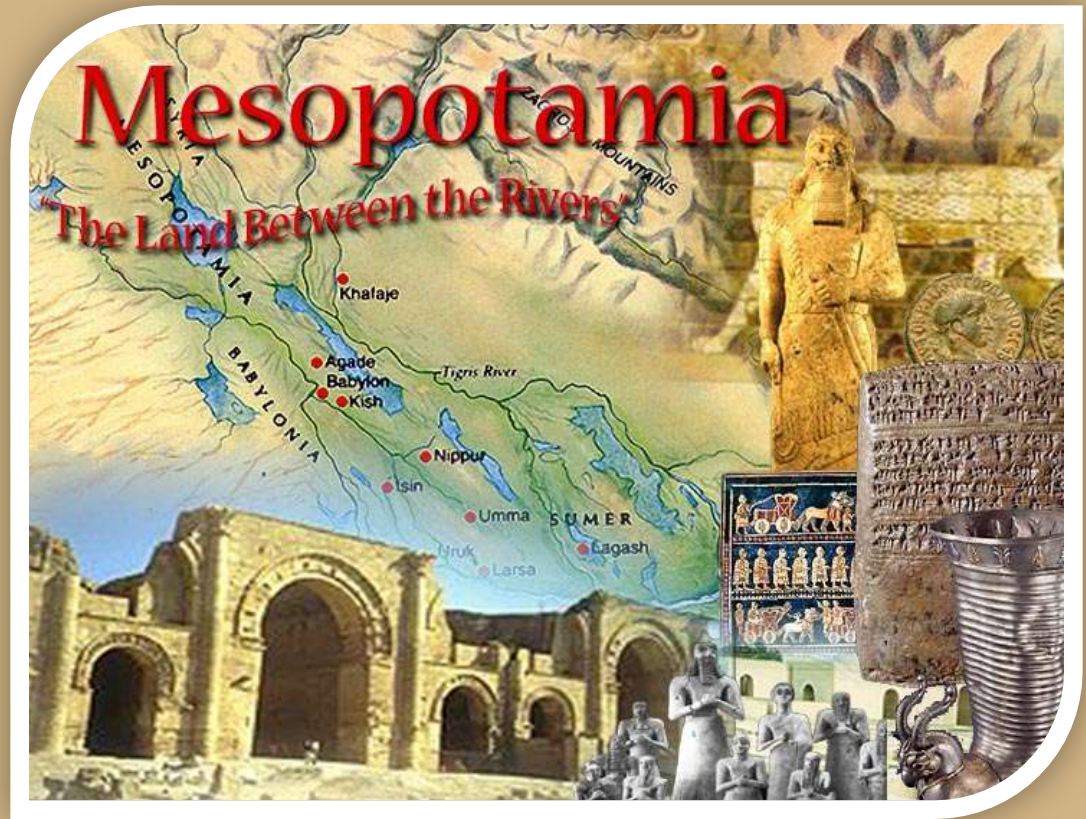
Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ

Ανάμεσα στον Τίγρη και στον Ευφράτη, στην Μεσοποταμία αναπτύχθηκε ένας σπουδαίος πολιτισμός.
Πρώτη κατοίκηση περίπου 5.000 π.Χ.

Οι Αρχαίοι λαοί της Μεσοποταμίας

- ◆ Σουμέριοι,
- ◆ Βαβυλώνιοι
- ◆ Ασσύριοι

Τέχνη - Πολιτισμός

- ◆ Γεωργική Επανάσταση, Αρδευτικά έργα
- ◆ Χτίζονται πόλεις, ναοί, ανάκτορα, τείχη
- ◆ Τροχός - Άροτρο
- ◆ Ανακάλυψαν τη γραφή (σφηνοειδής)
- ◆ Ανέπτυξαν αξιόλογη λογοτεχνία
(Το Έπος του Γιλγαμές είναι το πρώτο σημαντικό ποίημα στην ιστορία της ανθρωπότητας)
- ◆ Ανακάλυψαν τη χρήση των αριθμών (σύστημα που βασίζεται στον αριθμό 60 με το οποίο μέχρι σήμερα μετράμε την ώρα και τις μοίρες)
- ◆ Κώδικας του Χαμουραπί (η αρχαιότερη συλλογή νόμων)

Σουμεριακό κείμενο

Η γραφή γινόταν πάνω σε πήλινες πινακίδες

Λίστα ονομάτων Θεών

Λαμασσού

- ◆ Ο φτερωτός ταύρος με το ανθρώπινο κεφάλι συνδυάζει τη δύναμη του ζώου με την πνευματική δύναμη του ανθρώπου.
- ◆ Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του αγάλματος είναι τα πέντε πόδια, έτσι ώστε από όποια πλευρά και να το κοιτάξει κανείς εμφανίζεται με τέσσερα πόδια.

Λαμασσού στο Λούβρο

Πύλη της Ιστάρ

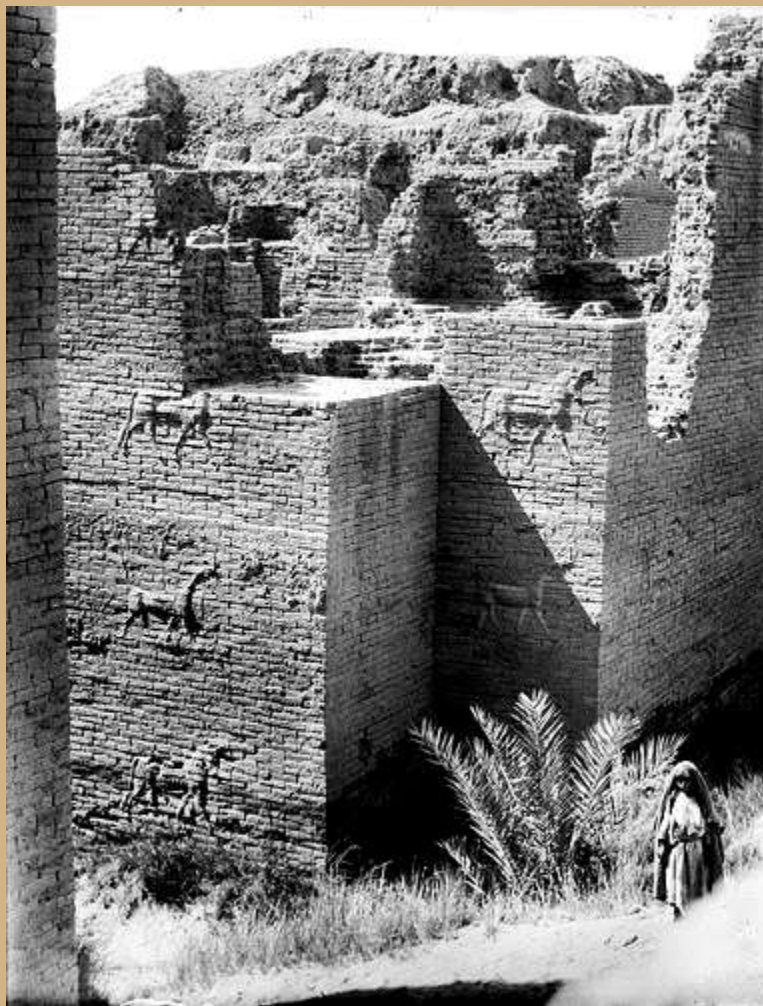
- ◆ Η όγδοη πύλη προς το κέντρο της πόλης της Βαβυλώνας. Χτίστηκε γύρω στο 575 π.Χ. με διαταγή του βασιλιά Ναβουχοδονόσορα του Β΄
- ◆ Αφιερωμένη στη βαβυλωνιακή θεά Ιστάρ, η πύλη κατασκευάστηκε με εφυαλωμένα τούβλα με εναλλασσόμενες σειρές από ανάγλυφους δράκους και άουροχς.
- ◆ Η οροφή και οι πόρτες της πύλης ήταν από κέδρο, σύμφωνα με την πλάκα αφιέρωσης. Την πύλη διέσχιζε η Οδός της Λιτανείας, που ήταν ευθυγραμμισμένη με τοίχους επενδυμένους με παραστάσεις λιονταριών σε εφυαλωμένα τούβλα.

Η ανοικοδόμηση του ανώτερου μέρους της στο Μουσείο της Περγάμου στο Βερολίνο

- ◆ Η ανοικοδόμηση της Πύλης της Ιστάρ και της Οδού της Λιτανείας έγινε στο Μουσείο της Περγάμου στο Βερολίνο από υλικό που ανασκάφηκε από τον Ρόμπερτ Κόλντεβαϊ και τελείωσε το 1930.
- ◆ Η ανασκαφή διήρκεσε από το 1902 έως το 1914, και, κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου, 13 μέτρα των θεμελίων της πύλης αποκαλύφθηκαν.
- ◆ Μέρη της πύλης και τα λιοντάρια από την Οδό της Λιτανείας βρίσκονται σε διάφορα άλλα μουσεία σε όλο τον κόσμο.

Φωτογραφία των λειψάνων
από τη δεκαετία του 1930
από τις ανασκαφές στην
Βαβυλώνα

Μοντέλο της κύριας
πομπικής οδού προς
την πύλη της Ιστάρ

Τμήματα από την πύλη στο Αρχαιολογικό Μουσείο
της Κωνσταντινούπολης

Λάβαρο της Ουρ

Τμήμα στήριξης μουσικού οργάνου (2500 π.Χ. περίπου), ψηφιδωτό με κοχύλια, λαζουρίτη και κόκκινο ασβεστόλιθο επάνω σε ορυκτή άσφαλτο, Βασιλικό νεκροταφείο Ουρ, Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο.

Απεικονίζεται μια επιτυχής εκστρατεία του βασιλιά της πόλης Ουρ. Στην επάνω λωρίδα εικονίζεται ο βασιλιάς με την ακολουθία του, καθώς και πολλοί αιχμάλωτοι που οδηγούνται προς αυτόν. Στη μέση μια φάλαγγα αιχμαλώτων οδηγείται από πεζούς στρατιώτες με κράνη, ενώ στην κάτω λωρίδα διαθέσια άρματα ανοίγουν δρόμο επάνω από τα πτώματα του εχθρού.

Η θεά Ιστάρ
Βρετανικό Μουσείο

Το Ζιγκουράτ της **Ουρ** είναι ένα από τα επιβλητικότερα που έχουν βρεθεί στο Ιράκ.

Τρεις σκάλες με 100 βαθμίδες η καθεμία οδηγούσαν στην κορυφή του ζιγκουράτ της Ουρ. Στον γύρω χώρο υπήρχαν δωμάτια των ιερέων, αποθηκευτικοί χώροι, ναοί και σε μια αυλή βρέθηκε βιβλιοθήκη με 4.000 πήλινες πινακίδες με σφηνοειδή γραφή.

Ουρ, Ζιγκουράτ 2.500 π.Χ.

Οι τρύπες στο περίβλημα των Ζιγκουράτ ίσως να είχαν ανοιχτεί για να μην σκάσουν τα πήλινα τούβλα στη περίοδο των βροχών

Αναστηλωμένο Ζιγκουράτ της Ουρ

Πύργος της Βαβέλ

Πίνακας του Πιέτερ Μπρέγκελ του πρεσβύτερου (1563)

Κώδικας του Χαμουραπί

Αποτελεί μια από τις αρχαιότερες σειρές νόμων κι ένα άριστα διατηρημένο εύρημα της αρχαίας Μεσοποταμίας.

- Οι νόμοι είναι γραμμένοι στην ακκαδική γλώσσα σε μια στήλη από μαύρο βασάλτη.
- Ανακαλύφθηκε το 1901 στα Σούσα του Ελάμ, στο σημερινό Ιράν.
- Σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι.

Περιγράφει νόμους και τιμωρίες, στην περίπτωση παράβασης των κανόνων.

Οι τιμωρίες ποικίλουν ανάλογα με την τάξη των θυτών και των θυμάτων.

Η αρχαία Μεσοποταμία είναι το σημερινό Ιράκ

Ήταν λίγο πριν τις 5 το πρωί, ώρα Ελλάδας, όταν στις 20 Μαρτίου 2003 ήχησαν οι σειρήνες στη Βαγδάτη.

Οι αριθμοί, αν και ψυχροί, παραμένουν αποκαλυπτικοί.

Η ιατρική επιθεώρηση Lancet, στη βάση επιτόπιας μελέτης, υποστηρίζει ότι μέχρι πριν την εμφάνιση του «Ισλαμικού Κράτους στο Ιράκ και στο Λεβάντε» (ISIS), δηλαδή περίπου το 2012, είχαν χάσει τη ζωή τους περισσότεροι από 1.455.590 Ιρακινοί από μάχες, εκρήξεις και ό,τι άλλο συνεπάγεται ένας πόλεμος. Εκατομμύρια ήταν οι τραυματίες, οι πρόσφυγες, οι εκτοπισμένοι.

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

- 5.000 π. Χ.: Πρώτοι μόνιμοι εγκατεστημένοι γεωργοί
- Αίγυπτος: Δώρο του Νείλου
- Δύο Βασίλεια: Άνω Αιγύπτου, Κάτω Αιγύπτου.
- Ο πλούτος φέρνει έναν ακμαίο πολιτισμό
- 3.100: Η Αίγυπτος ενώνεται κάτω από έναν άρχοντα
- 2.700: Εποχή των Πυραμίδων
- Η Τέχνη και η Αρχιτεκτονική φθάνουν στο απόγειό τους με τις πυραμίδες της Γκίζας
- Δημιουργείται η ιερογλυφική γραφή

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΝΑΟΙ- ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ-ΤΑΦΟΙ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

Μνημειακή Αρχιτεκτονική-Τεράστια κτίσματα

Λόγοι:

- Ο Νείλος διευκολύνει την μεταφορά υλικών
- Απέραντες εκτάσεις, έντονο φως.
- Απόλυτη εξουσία και θεοποίηση των Φαραώ.

Μεγάλη Σφίγγα (2.530 π.Χ.)
Πέτρινο σώμα λιονταριού με κεφάλι του Φαραώ Χεφρήνου
Απεικονίζει μορφή του Ήλιου

ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΓΚΙΖΑΣ (2.723-2.563 π. Χ.)

Πυραμίδες του Μυκερίνου, του Χεφρήνου και του Χέοπα

Η ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΟΥ ΧΕΟΠΑ

- Ύψος:146,5 μ., Πλευρά: 235 μ., 52 μοίρες κλίση.
- Οι τέσσερις έδρες είναι απόλυτα εναρμονισμένες με τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.
- Για να χτιστεί μια πυραμίδα δούλευαν χιλιάδες άνδρες επί 20 περίπου χρόνια.
- Οι ογκόλιθοι σέρνονταν πάνω σε ράμπες ή μεταφέρονταν με ανυψωτικές μηχανές.
- Η μούμια του Φαραώ, μέσα στη Σαρκοφάγο ερχόταν με πλοίο από το Νείλο.
- Η πυραμίδα σφραγιζόταν με τεράστιο ογκόλιθο.

ΝΑΟΣ ΑΜΜΩΝΑ - ΛΟΥΞΟΡ

ΝΑΟΣ ΑΜΜΩΝΑ - ΚΑΡΝΑΚ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ-ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΤΕΧΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

- Προσήλωση στις βασικές φόρμες, χωρίς λεπτομέρειες. Ενδιαφέρει η ουσία του απεικονιζόμενου.
- Έργα φυσικά και ταυτόχρονα απόμακρα και ανεπηρέαστα από το χρόνο.
- Συνδυασμός γεωμετρικής κανονικότητας και οξείας παρατήρησης της φύσης.
- Σημασία στην πληρότητα και όχι στην ομορφιά.
- Μέθοδος χαρτογράφου παρά ζωγράφου. Όλα παρασταίνονται από την πιο χαρακτηριστική οπτική γωνία π.χ. το κεφάλι από πλάγια όψη, αλλά τα μάτια από μπροστά, ο κορμός οι ώμοι και το στήθος από μπροστά.

Η ΣΑΡΚΟΦΑΓΟΣ ΤΟΥ ΤΟΥΤΑΓΧΑΜΩΝ

ΡΑΧΟΤΕΠ ΚΑΙ ΝΟΦΡΕΤ

Η ζωγραφική της Αιγύπτου

Τα βασικά χαρακτηριστικά της αναπαράστασης της αιγυπτιακής τέχνης

- Όσο πιο σημαντικό ήταν ένα πρόσωπο, τόσο πιο μεγάλο το απεικόνιζαν.
- Τα στιγμιότυπα των θεμάτων γινόταν σε λωρίδες όπου και «διαβαζόταν» από κάτω προς τα πάνω.
- Ότι απεικονίζεται υπάρχει. Έτσι πχ. τον ποταμό τον έκαναν διαφανή ώστε να φαίνονται τα ψάρια μέσα του.
- Στο πρόσωπο πρέπει να φαίνονται όλα τα χαρακτηριστικά (απεικονιζόταν το κεφάλι προφίλ και τα μάτια μετωπικά).
- Απουσία της τρίτης διάστασης (βάθος).
- Χρησιμοποιούν έντονα περιγράμματα.

Έτσι αναλοίωτη στον χρόνο έμεινε η αιγυπτιακή τέχνη πάνω από 3.000 χρόνια.

Η ζωγραφική της Αιγύπτου

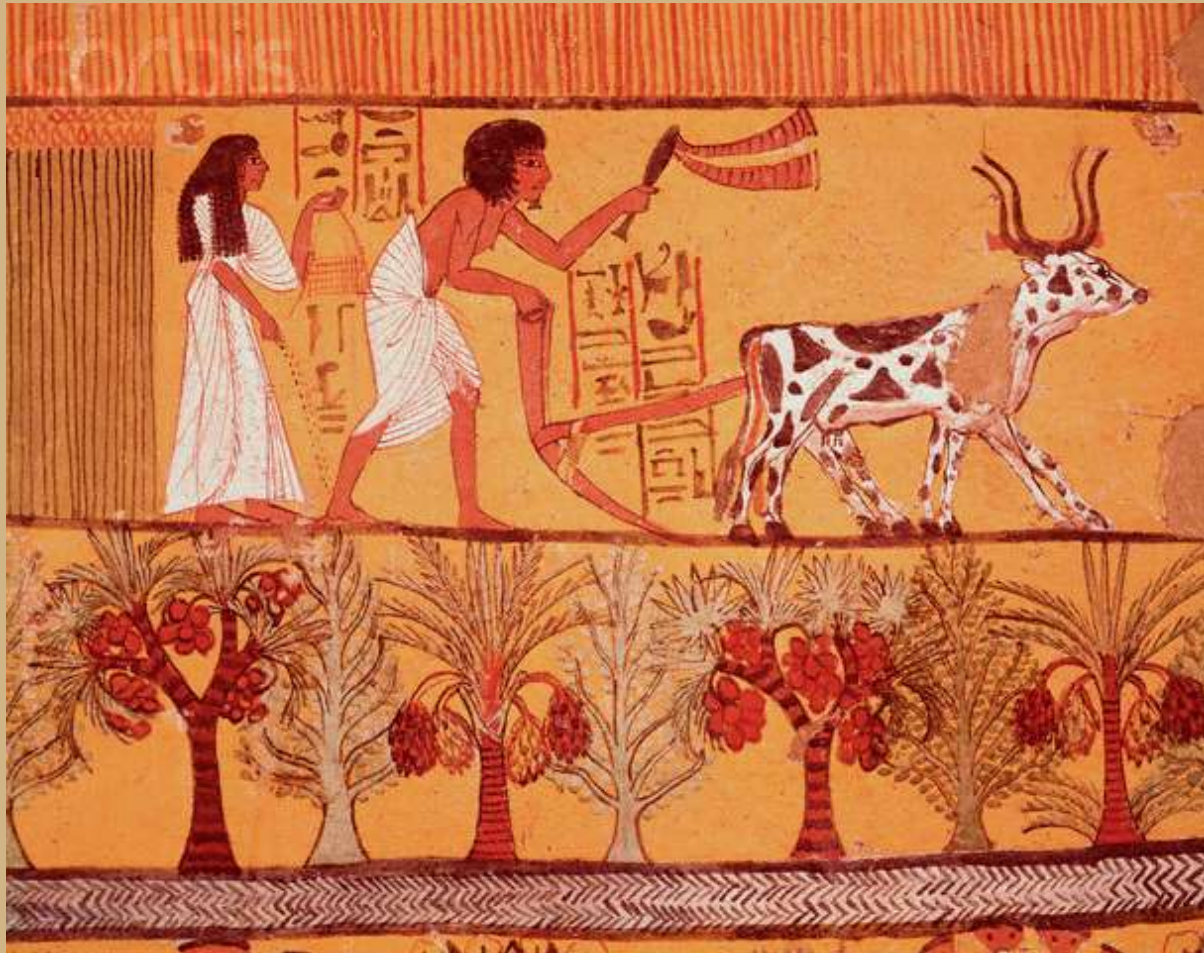
Τα θέματα της ζωγραφικής τους αφορούσαν την μετά θάνατο ζωή μέσα από την θρησκευτική τους προέκταση.

- Η τέχνη γινόταν από ανώνυμα συνεργία τεχνιτών, ενώ τα θέματα ήταν προκαθορισμένα από τους ιδιοκτήτες των τάφων όσο ζούσαν.
- Η τέχνη ήταν όργανο του εν ελέω θεού βασιλιά ώστε να συνεχίζεται η εξουσία του. Γι αυτό και απεικόνιζε με σαφήνεια των διαχωρισμό των κοινωνικών τάξεων.

- Τα γλυπτά είναι κατά κανόνα δισδιάστατα, δεν είναι περίοπτα, δεν απεικονίζουν ένα συγκεκριμένο άνθρωπο, αλλά έναν άνθρωπο στυλιζαρισμένο, έναν άνθρωπο πρότυπο.
- Στην αιγυπτιακή ζωγραφική οι καλλιτέχνες ακολουθούν καθιερωμένους συμβατικούς κανόνες.
- Η αίσθηση της τάξης και η έλλειψη εξέλιξης καθρέπτιζαν τη σταθερή και συντηρητική φύση της αιγυπτιακής κοινωνίας.

- Οι λόγοι που ο Αιγύπτιος ζωγραφίζει έτσι είναι πολιτισμικοί. Ζωγραφίζει από τη πιο χαρακτηριστική πλευρά γιατί θέλει να αποτυπώσει την ολότητα.

- Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν ήταν νερομπογιές με κόλλα πάνω σε υπόστρωμα λάσπης ή γύψου..
- Τα σαρκικά μέρη των ανδρών ήταν πιο σκούρα από των γυναικών.

Όπως γινόταν στην κυκλαδική και στην μινωική τέχνη.

*Μινωική τέχνη
"Η Παριζιάνα" 1500 π.Χ.*

Αιγυπτιακή τέχνη